

قلعه در حمله آرژانتینی، حربه‌ای خطرناک در دفاع پیرک

جیمز وایگوس

ترجمه: غلامرضا رنجگر، خلیل حسینی

با f3 نموده است برای این چیدمان عنوان "حمله‌ی آرژانتینی" را برگزیده است و ما نیز از همین عنوان استفاده می‌کنیم.

حمله‌ی آرژانتینی بسیار خطرناک است اما آنچه تئوری آن را نادیده انگاشته است ساختار پیاده‌های سالم سیاه، گسترش سریع و شیوه ساده اما موثر بازی متقابل سیاه در جناح وزیر است. ما در بازی آموزنده‌ی خود به خوبی شاهد آن خواهیم بود.

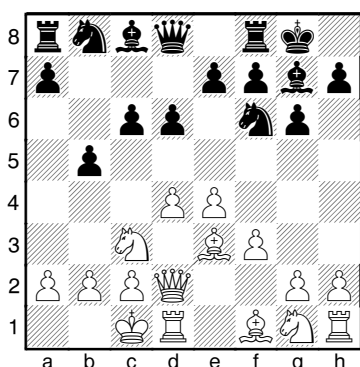
یوداسین - آناند

مونیخ ۱۹۹۱

1.e4 d6 2.d4 ♗f6 3.♞c3 g6 4.♙e3 ♙g7
5.♚d2 0-0 6.0-0-0

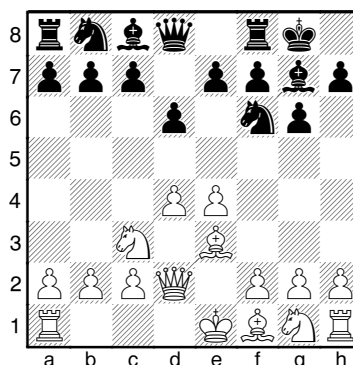
لحظه‌ای مهم از بازی. سفید با کمک این حرکت، مانع دو اهرم موثر که بطور معمول در برابر سایر گزینه‌های سفید مورد استفاده قرار می‌گیرند (...e5 و ...c5) شده است. ایراد مشخصی که به حرکت 5...0-0 گرفته می‌شود این است که سفید اکنون می‌تواند مطابق با شیوه حمله یوگسلاو و در برابر دراگون بازی را اداره کند. این در حالی است که سیاه هیچ راهی برای گشودن سریع ستون c در اختیار ندارد، بنابراین می‌توان گفت که سیاه چند تمپ عقب است.

6...c6 7.f3 b5

اما سیاه نیز در مقایسه با حمله یوگسلاو، از مزیت‌های خاصی برخوردار است. نخست اینکه وی به سرعت موفق به انجام

1.e4 d6 2.d4 ♗f6 3.♞c3 g6 4.♙e3 ♙g7
5.♚d2 0-0

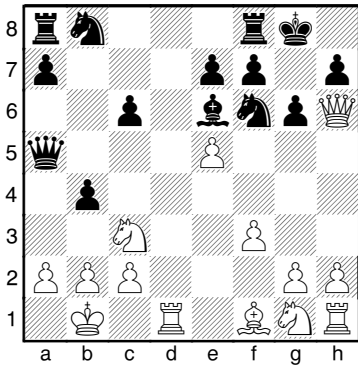

دشوارترین تصمیمی که یک بازیکن مدافع پیرک، مجبور به اتخاذ آن است چگونگی مقابله با حرکت انعطاف‌پذیر 4.♙e3 است. بسیاری از اساتید بزرگ 4...c6 را ترجیح می‌دهند. آنها بر این باورند که پس از 5.♚d2 می‌توان حرکتی سودمندتر از 5...♙g7، مانند 5...b5 یا 5...♞bd7! را انجام داد. با این وجود، این حرکت معایب خاص خود را دارد. برای مثال سیاه را با تاخیر مواجه می‌سازد و سفید می‌تواند با آرامش خاطر و فراغ بال اقدام به 5.h3 و 6.f4 و یا حتی 6.g4 نماید. بنابراین ما نباید حرکت طبیعی 4...♙g7 را به همین سادگی کنار بگذاریم. من خود همواره به فیانکتوی سریع اعتقاد داشته‌ام. بطور حتم بسیاری ادامه‌ی زیر را برای سیاه خطرناک می‌دانند:

5.♚d2 c6 6.♙h6 ♙xh6 7.♚xh6 ♚a5 8.♙d3
c5 9.d5

همین طور 5...0-0 را که حمله معمول و استاندارد ♙h6، f3 و g4 را به دنبال دارد. آیا غیر از این است؟

من بر این باورم که سیاه به نحو جسارت‌آمیزی می‌تواند خود را خلاص کند. در این مقاله به بررسی حرکت 6.0-0-0 می‌پردازیم که با هدف جلوگیری از 6...e5 و 6...c5 بازی می‌شود و با حرکت f2-f3 ادامه می‌یابد. "مارک نیبوئر" که زمان زیادی را صرف آنالیز و تجزیه و تحلیل چیدمان همراه

13. exf6 exf6 14. ♖ge2 bxc3 15. ♗xc3 ♗d7

و سیاه آماده بهره‌برداری از ستون b می‌شود. از مزایای این سیستم عدم صحت ترتیب حرکات توصیه شده با 8. ♗h6 است که توسط اِمز و کافمن توصیه شده است اما احتمال مواجهه با آنها بسیار زیاد است.

B) 8. ♗b1

با هدف:

8... ♗a5?! 9. ♗d5!

همچنانکه خواهیم دید 8... ♗bd7 گزینه بهتری است.

C) 8. h4

حرکت خطرناکی است و در ادامه به آن می‌پردازیم.

8... ♗a5! 9. ♗b1

9. h4 h5 10. e5?

در بازی افیموف-سارنو، سنت وینسنت ۲۰۰۰، انجام شد و پس از:

10... dxe5 11. dxe5 b4! 12. exf6 bxc3 13. fxg7 cxd2+ 14. ♗xd2 ♗xa2 15. gxf8 ♗+ ♗xf8

سیاه می‌توانست خود را پیروز میدان بداند. لازم به ذکر است که استاد بین‌المللی "اسپارتاکو سارنو" از بازیکنان خستگی‌ناپذیر و مدافع حرکت 0-0...5 است و توصیه می‌شود جهت بروز رسانی گنجینه‌گشایی خود بازی‌های ایشان را دنبال نمایید.

9... ♗e6!

این حرکت به شیوه‌ای منطقی نقطه ضعفی را در اردوگاه سفید پدید می‌آورد اما سایر گزینه‌ها نیز موفقیت‌آمیز بوده‌اند.

A) 9... b4!?

هوروات-چرنیشوف، زالاکاروس ۲۰۰۵. به هر حال من علاقه‌ای به امکان دفاع اسب از c1 ندارم چرا که موجب می‌شود سفید اجباری در تضعیف ساختار پیاده‌ای خود در جناح

b5... شده است. موقعیتی که دستیابی به آن در دراگون نیازمند صرف وقت بیشتری است. (مگنوس کارلسن به دراگون چینی علاقه‌مند است که در آن سیاه اقدام به ♗b8... و b5... می‌کند.) دوم اینکه سیاه خانه d5 را کنترل می‌کند. این نه تنها به معنای محرومیت سفید از گزینه ♗c3-d5 در آینده است (در حال حاضر از حرکت ♗f1-c4 نیز ممانعت شده است) بلکه امکان ♗e6... را برای سیاه مهیا می‌سازد. این از مزایای اولیه قلعه زود هنگام سیاه است چرا که با ترغیب سفید به قلعه بزرگ، پیاده a2 به هدف مناسبی تبدیل می‌شود. اینکه سفید چگونه در برابر تهدیدی که متوجه پیاده a2 می‌شود واکنش نشان می‌دهد یک پرسش کلیدی است.

8. g4?!

این حرکت چندان دقیق نیست؛ اما سایر گزینه‌های سفید:

A) 8. ♗h6 ♗a5!

8... b4 9. ♗ce2 ♗a5 10. ♗b1 ♗a6 11. ♗xg7 ♗xg7 12. h4 h5 13. a3 c5 14. e5 ♗fd7

در بازی نیمه سریع شپینسکی-شکوران، ورشو ۲۰۰۷، به یک وضعیت نیمه مبهم انجامید. اما سفید می‌توانست با کمک 13. ♗g5! به برتری برسد. ضمن اینکه در حرکت نهم 9. ♗b1! دقیق‌تر است.

9. ♗b1?!

حرکت 9. h4! گزینه مناسبی است گرچه در بعضی از شاخه‌ها حرکت پیشگیرانه ♗b1 برای سفید سودمند است اما اینجا به سیاه اجازه می‌دهد با بازی دقیق نقاط ضعیفی در جناح وزیر سفید ایجاد نماید.

9... ♗xh6 10. ♗xh6 ♗e6!

برای انجام حرکت 10... b4 زود است چرا که به سفید اجازه می‌دهد تا با استفاده از ادامه زیر به تحکیم مواضع خویش بپردازد:

11. ♗ce2 ♗e6 12. ♗c1

11. e5

11. a3 b4 12. axb4 ♗xb4

این ادامه که در مسابقات قهرمانی بریتانیا در سال ۲۰۰۳ در بازی مولا-سارنو انجام شد برای سیاه نویدبخش است.

11... dxe5 12. dxe5

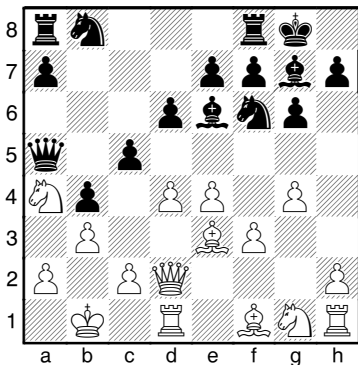
فرناندز-جیاسیو، بونوس آیرس ۱۹۹۲.

12... b4!

10...b4

سیاه باید مراقب باشد اسیر دام قدیمی 10...♞bd7?
11.♞d5 نشود.

11.♞a4 c5!

12.g5

آناند در تفسیر این بازی به ادامه‌های زیر اشاره می‌کند:

12.dxc5 ♞c6 13.g5 ♞d7
12.d5 ♞d7! 13.♞b2 ♞xg4! 14.♞c4 ♞d8
15.e5 dxe5 16.fxg4 ♞e4 17.♞e1 ♞c3+
18.♞b2 e4
12...♞h5!?

آناند واریانت زیر را در ارزیابی حین بازی خود به سود سفید می‌دانست:

12...cxd4 13.♞xd4 ♞h5 14.♞xg7 ♞xg7
اما در ادامه سیاه می‌توانست با استفاده از حرکات ♞c8... و ♞d7-c5 به وضعیت نویدبخشی دست یابد.

13.dxc5 ♞c6 14.♞h3
14.cxd6 ♞e5 15.c3 ♞fd8!

برای سفید مناسب نیست.

14...♞ad8 15.♞xe6 fxe6 16.♞c1 dxc5?!
حرکت 16...d5! می‌توانست برتری سیاه را تضمین کند.
سفید در جناح شاه قادر به انجام کاری نیست.

17.♞xd8

پس از 17.♞xc5! (گاهی ♞b7 می‌تواند یک تهدید باشد):
17...♞f4! 18.♞xd8 ♞xd8!?

سیاه تاحدودی ابتکار عمل خود را از دست می‌دهد.

17...♞xd8 18.♞xc5 ♞d6 19.♞d3 ♞e5
20.♞c5 ♞c7 21.♞e2 a5!

در ادامه این بازی، آناند بر حریف خود غلبه می‌کند و ما می‌توانیم ادامه بازی را به سرعت مرور کنیم.

وزیر نداشته باشد. بازی به شکل زیر ادامه یافت:

10.♞ce2 ♞bd7

پیشنهاد آناند ادامه زیر است:

10...♞e6 11.♞c1 ♞bd7
11.h4 c5 12.h5 ♞b6 13.hxg6? (13.♞c1!)
13...♞c4! 14.gxf7+ ♞xf7 15.♞c1 ♞e6 16.b3
(16.d5 ♞xd5! 17.exd5 ♞xb2) 16...♞a3+
17.♞a1 ♞c8

سفید با ریتینگ ۲۵۵۵ بازی را واگذار کرد.

B) 9...♞e8!? 10.h4 h5 11.gxh5

11.e5 b4! 12.exf6 bxc3 13.♞xc3 ♞xc3
14.bxc3 exf6! 15.♞f4 hxg4 16.♞xd6

وضعیتی چندان روشنی نیست. هر چند ادامه زیر نیز به مینیاتوری منتهی شد که سیاه برنده آن بود:

11.g5 ♞fd7 12.f4 ♞b6 13.♞f2 ♞g4 14.♞e1
♞8d7 15.♞f3 ♞a4

گرین-سارنو، تورین ۲۰۰۸.

16.♞xa4 ♞xf3!

برای سیاه مطلوب است.

11...♞xh5 12.♞h3 ♞d7 13.♞g2 ♞b6 14.♞g4
♞c4 15.♞c1 b4 16.♞ce2 ♞b8

حرکت 17...♞a3+ تهدید کننده‌ای است.

17.♞d3 ♞b6 18.♞xh5 ♞a6! 19.a3 bxa3 20.b3
در بازی آنانگوستوپولوس-سارنو، مونت کاتینی ۱۹۹۷، بازی شد و اکنون:

20...♞b2! 21.♞c3 ♞xh5!

با هدف:

22.♞g5 e5 23.♞g3 ♞h7

برتری سیاه را افزایش چشمگیری می‌دهد.

10.b3

مسلم است که سفید با بی میلی حرکت متن را انجام داده است. اما انتخاب حرکت برای سفید ساده نبود. برای مثال وضعیت حاصل از ادامه زیر برای سیاه بسیار نویدبخش است:

10.a3 b4 11.♞ce2
11.♞a2 ♞xa2+ 12.♞xa2 c5 13.dxc5 ♞c6
14.cxd6 ♞fd8

برای سیاه بسیار چشم‌نوازتر به نظر می‌رسد.

11...c5! 12.d5 ♞d7

برای سیاه بسیار نویدبخش است. اما بهترین گزینه سفید 10.♞d5! است.

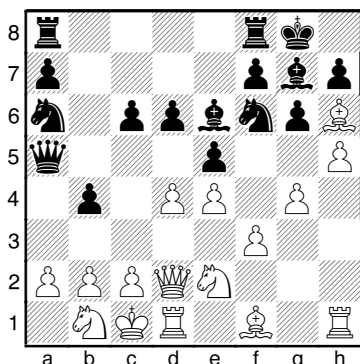
روستو- ماتانویج

المپیاد آمستردام ۱۹۵۴

1.e4 d6 2.d4 ♟f6 3.♞c3 g6 4.♙e3 ♙g7 5.f3
0-0 6.♚d2 c6 7.♞ge2 e5 8.0-0 ♚a5 9.h4
b5 10.g4 ♞a6

اسب مکان مناسبی را انتخاب ننموده است.

11.♙h6 b4 12.♞b1 ♙e6 13.h5

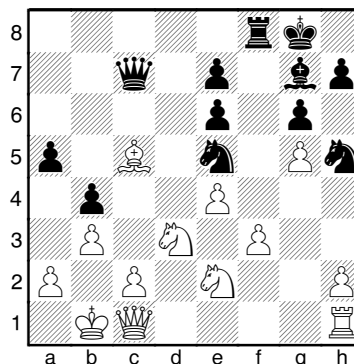

13...♙xa2 14.♙xg7 ♚xg7 15.hxg6 fxg6
16.♚h6+ ♚g8 17.g5 ♞h5 18.♞g3 ♙f7
19.♞xh5 gxh5

سفید تنها با قربانی نمودن یک پیاده، تهدیدات موثری ایجاد نموده است. چرا که:

20.g6! ♙xg6 21.♙c4+ d5 22.♞dg1!

این مکانیسم حمله که در آن سفید با استقرار اسب در b1 جناح وزیر را حفظ می کند بسیار نیرومند است اما سیاه نیز گزینه های مناسبی در اختیار دارد. بنابراین بهتر است به دنبال طرح هایی بود که فرصت های مناسبی برای سفید به وجود می آورد.

22.♙d4 ♞xf3 23.♞c5 ♚c8 24.♞d1 ♞g4
25.♚d2 ♞xh2! 26.♙xg7 ♞xg7 27.♞d4?

یک خطای فاحش. ادامه زیر می توانست آخربازی پیچیده ای را ایجاد نماید:

27.♚d8+ ♚xd8 28.♞xd8+ ♞f8 29.♞xf8+ ♚xf8
27...♞f1! 28.♞a4 e5 29.♞b5 ♞f3 30.♚d5+
e6 31.♚d3 ♞xd1+ 32.♚xd1 ♞xg5 33.♞d6
♚d8 34.♚d3 h5 35.♞c5 h4 36.♞cb7 ♚b6
37.♞c4 ♚g1+ 38.♚b2 ♚d4+ 39.♚xd4 exd4
40.♞d2 ♞h5 41.♞f1 ♞f3 0-1

بنابراین بطور کلی پاسخ b2-b3 در برابر تهدیدی که متوجه a2 می شود درست نیست و کافی به نظر نمی رسد. اما سفید دو پاسخ دیگر نیز دارد که به مراتب خطرناک تر هستند. یکی از آنها نادیده انگاشتن تهدید سیاه و پافشاری در حمله است. در این خصوص می توان به یکی از بازی های قدیمی اشاره کرد که توسط یکی از بازیکنان آرژانتینی مورد استفاده قرار گرفت.